

**ДИАБЕТТІК РЕТИНОПАТИЯ КЕЗІНДЕ ТАМЫРЛАРДЫҢ ЗАҚЫМДАЛУЫН
БАҒАЛАУ ЖӘНЕ ВИТРЕКТОМИЯ ЖАСАУҒА КӨРСЕТКІШТЕР**

Морфология кафедрасы

Кайырбекова Карлығаш, медицина ғылымдарының магистрі, ассистент профессор

Қарағанды медицина университеті

Қарағанды қаласы, Қазақстан, Seidizhappar@qmu.kz

Тақырып өзектілігі: Халықаралық диабет федерациясының дерегі бойынша, өткен жылы әлемде қант диабетімен ауыратын 537 млн ересек адам тіркелген. Қазақстанда бұл көрсеткіш шамамен 400 мың адамды құрайды. Инсулинге тәуелді диабет кезінде диабеттік ретинопатияның пайда болу қаупі жоғарырақ. ДР пайызы диагноз қойғаннан кейін 15 жылдан кейін инсулин тәуелді диабеті бар пациенттерде 85% дан, инсулин тәуелді емес науқастар арасында 58% ға дейін екені бегілі болған. Диабеттік ретинопатия дүние жүзінде соқырлық себептерінің құрылымында 5-ші орын алады

Жұмыстың мақсаты: диабеттік ретинопатияның пролиферативті кезеңіндегі зақымдалудан пайда болған асқыныстардың витректомия жасауға көрсеткіштерін анықтау.

Кілт сөздер: диабеттік ретинопатия, витректомия, асқыныстар

Зерттеу материалдары мен әдістері: Тезистегі статистикалық мәліметтер PubMed, Scopus, Cochraine Library, Hindawi Офтальмология Журналдарында жасалған зерттеулер бойынша «Диабеттік ретинопатия диагностикасы және емі», «Диабеттік ретинопатияның хирургиялық емі», «Микротамырлы асқыныстар» кілт сөздерді қолдану арқылы жасалды. Әдебиеттерді зерттеу 2017-2022 жылдары жасалған зерттеу жұмыстары арасында жүргізілді.

Зерттеу нәтижелері және талқылау: ДР бүкіл әлем бойынша жұмысшы топтағы (20-65 жас) соқырлық пен көру қабілетінің бұзылуында маңызды рөл атқарады. Ғаламдық соқырлықтың 2,6% гипергликемияның нәтижесі болып табылады. Осыған байланысты жүргізілген скринингтердің нәтижесі бойынша жыл сайын ретинопатиясы жоқ 14-ке дейін суретке түсірілген 2 типті қант диабеті бар 20 686 адамның динамикалық когорттық зерттеуінде, 5 жылдық бақылаудан кейін, бастапқыда ретинопатиясы жоқ бірнеше пациентте препролиферативті ретинопатия немесе көру үшін қауіпті макулопатия дамыған. ДР ең жиі кездесетін микроваскулярлық асқину болып табылады, оның таралуы қант диабетінің ұзақтығымен артады, жалпы жиілігі 30% дейін және науқастардың 10% -ында ауыр көру қабілетінің бұзылуының жоғары қаупі бар. ДР бар емделушілерде витректомияның негізгі көрсеткіштеріне тор қабықтың ажырауы, тракционды макулярлы ісіну және шыны тәрізді денеге қан кету жатады.

Қорытынды: Диабеттік ретинопатия кезінде болатын тамырлардағы өзгерістер көздің көруінің нашарлауына немесе соқырлыққа алып келетін болғандық диабеттік ретинопатия кезіндегі дәрілік және лазерлік терапиядағы жетістіктерге қарамастан, диабеттік ретинопатияның көру қабілетіне қауіп төндіретін асқинуларын емдеу үшін витреоретинальды хирургияны қажет болуы мүмкін.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Мария Х. Беррокаль, Александра Акаба Хирургическое лечение диабетической ретинопатии: книга Current management of Diabetic retinopathy/Кэролайн Р. Баумал и Джей С. Дукер- 2018.-8б.

2. Борха Коркостеги , Сантьяго Дуран , Мария Ольга Гонсалес-Альбарран Обновленная информация о диагностике и лечении диабетической ретинопатии: Журнал офтальмологии 2017

3. Сабанаягам, К.; Бану, Р.; Чи, МЛ; Ли, Р.; Ван и другие. Заболеваемость и прогрессирование диабетической ретинопатии: систематический обзор. Ланцет. 2019,140–149б.

РЕЗЮМЕ

СЕИДИЖАППАР К.Э.

ОЦЕНКА ПОВРЕЖДЕНИЯ СОСУДОВ ПРИ ДИАБЕТИЧЕСКОЙ РЕТИНОПАТИИ И ПОКАЗАНИЯ К ВИТРЕКТОМИИ

НАО Медицинский Университет Караганды

Несмотря на достижения в медикаментозной и лазерной терапии диабетической ретинопатии, когда не пролиферативные и пролиферативные изменения сосудов могут привести к потере зрения или слепоте, витреоретинальная хирургия может быть необходима для лечения угрожающих зрению осложнений диабетической ретинопатии.

SUMMARY

ASSESSMENT OF VASCULAR DAMAGE IN DIABETIC RETINOPATHY AND INDICATIONS FOR VITRECTOMY

NPJSC Medical University of Karaganda

Despite advances in drug and laser therapy in diabetic retinopathy, where nonproliferative and proliferative vascular changes can lead to vision loss or blindness, vitreoretinal surgery may be necessary to treat vision-threatening complications of diabetic retinopathy.